

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, wat betreft de aanpassing van de bevoegdheden van het beleidsveld Justitie en Handhaving en van het beleidsveld Opgroeien
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Via voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie aangepast.

Dit besluit van de Vlaamse Regering wordt aangepast naar aanleiding van de overdracht van een aantal bevoegdheden met betrekking tot jeugddelinquentie van het agentschap Opgroeien naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Verder is een aanpassing nodig omwille van de centralisatie van justitiële bemiddeling binnen het Agentschap Justitie en Handhaving. Daarnaast worden er technische en inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd in de formulering van de bevoegdheden van het beleidsveld Justitie en Handhaving.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft betrekking op het beleidsveld Justitie en Handhaving binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie en het beleidsveld Opgroeien binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering is in navolging van de volgende passages uit het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029:

“De bescherming van de jongeren primeert. De doelstelling is en blijft herstel en re-integratie in de samenleving. In het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, hevelen we de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal over naar de Vlaamse Justitie.”

“Bemiddeling tussen dader en slachtoffer is bij uitstek een taak van de Vlaamse justitie. Daarom worden alle soorten van justitiële bemiddeling gecentraliseerd binnen het beleidsdomein Justitie en Handhaving.”

Daarnaast stelt de beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak 2025-2029:

“De nieuwe Vlaamse Regering heeft nu gekozen voor één gecoördineerde aanpak van criminaliteit, ongeacht de leeftijd van de dader door in het kader van de aanpak van jeugddelinquentie de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal over te hevelen naar de Vlaamse Justitie. Zo zullen jeugddelinquenten ook opgevolgd worden door justitieassistenten en zorgen we ervoor dat pedagogische insteek in de gemeenschapsinstellingen behouden blijft.”

“Om een goede samenwerking en doorverwijzing te garanderen, onderzoek ik de synergiën tussen alle bestaande diensten en zorg ik ervoor dat alle vormen van slachtoffer-daderbemiddeling binnen de Vlaamse justitie gecentraliseerd worden. Zo kunnen slachtoffers indien zij dit zouden wensen en daders die over de juiste motivatie beschikken, rekenen op een overzichtelijk en eenvoudig toegankelijk aanbod van kwalitatieve bemiddelingstrajecten en dit zowel binnen als buiten de gerechtelijke procedure.”

Het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie moet worden aangepast in navolging van de realisatie van bovenstaande doelstellingen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2025/466 werd op 13 november 2025 verkregen. Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan dit advies.

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies verleend op 9 november 2025.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, verleende op 21 november 2025 een begrotingsakkoord.

Het ontwerp van besluit heeft geen strategisch belang en moet dus niet voorgelegd worden aan de strategische adviesraden ingevolge artikel III.94, §2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen reglementair karakter en moet dus niet voorgelegd worden aan de Raad van State ingevolge artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Zoals hierboven vermeld, bepaalt het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 dat de gemeenschapsinstellingen, met inbegrip van het personeel en budget, integraal worden overgeheveld naar de Vlaamse Justitie.

Om hieraan juridisch uitwerking te geven werd reeds een decreet voor definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit decreet regelt de overdracht van de verschillende afdelingen van de

gemeenschapsinstellingen, met inbegrip van het Vlaams detentiecentrum, de begeleiding in het kader van elektronische monitoring en de subsidiëring van de diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling, van het agentschap Opgroeien naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Door middel van voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt nu ook het organisatiebesluit van de Vlaamse administratie aangepast. De bevoegdheden van de beleidsvelden Justitie en Handhaving en Opgroeien worden aangepast zodat de bovenvermelde overdracht van bevoegdheden weerspiegeld wordt. Het jeugddelinquentiedecreet blijft echter een gedeelde bevoegdheid van de ministers van Justitie en Welzijn.

Ten tweede wordt binnen het beleidsveld Justitie en Handhaving 'de coördinatie van de hulp- en de dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden' aangepast naar 'de coördinatie van de hulp- en de dienstverlening aan personen in detentie'. De verwijzing naar geïnterneerden wordt geschrapt omdat geïnterneerden onder de term "personen in detentie" vallen.

Verder wordt binnen het beleidsveld Justitie en Handhaving 'de coördinatie van de Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld' vervangen door 'het beleid met betrekking tot de aanpak van grensoverschrijdend gedrag en intrafamiliaal en gendergerelateerd geweld'. De verwijzing naar Family Justice Centers wordt vervangen omdat het gaat om een oude benaming. Deze centra hebben sinds 25 november 2023 immers een nieuwe naam, Veilig Huis. In 2024 werd deze benaming ook decretaal verankerd.¹ Onder de nieuwe opsomming vallen onder andere de taken van de Veilige Huizen en het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag², alsook het sensibiliseren rond grensoverschrijdend gedrag en intrafamiliaal en gendergerelateerd geweld.

Het beleid met betrekking tot de ondersteuning van slachtoffers, met uitzondering van slachtofferhulp en slachtofferbejegening wordt toegevoegd aan het beleidsveld Justitie en Handhaving. Deze toevoeging capteert onder andere de bevoegdheden van de Dienst Slachtofferonthaal, het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag en de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik (COMEB). Slachtofferbejegening wordt uitgesloten omdat dit wordt uitgevoerd door de politie. Met slachtofferhulp wordt hier de dienstverlening t.a.v. slachtoffers bedoeld die onder de bevoegdheid van het beleidsveld Welzijn valt.

In navolging van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt ten slotte het beleid met betrekking tot de justitiële bemiddeling toegevoegd aan het beleidsveld Justitie en Handhaving. Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 bepaalt namelijk dat alle soorten van justitiële bemiddeling gecentraliseerd worden binnen het beleidsveld Justitie en Handhaving. Het gaat om de bevoegdheid om herstelgerichte en constructieve dialoog te organiseren tussen slachtoffer, dader en/of andere betrokkenen. Hiermee wordt de herstelbemiddeling, zoals voorzien in hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 februari 2019, bedoeld. De middelen voor de subsidiëring worden daarvoor overgedragen van het Departement Zorg naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Deze toevoeging capteert verder ook onder andere de bemiddeling uitgevoerd door COMEB, maar ook door de diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling en de bemiddeling tussen dader en slachtoffer door de justitieassistenten op vraag van het parket (artikel 216ter Wetboek van Strafvordering).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 wijzigt de bevoegdheden van het beleidsveld Justitie en Handhaving in artikel 3, §1, van het organisatiebesluit van de Vlaamse administratie.

¹ In het decreet van 29 maart 2024 tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen.

² Zie artikel 3 van het decreet van 2 mei 2025 tot oprichting en regeling van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag.

In punt 4° wordt enkel een kruisverwijzing toegevoegd naar het specifieke artikel voor de juridische eerstelijnsbijstand in de BWHI.

In punt 5° wordt de coördinatie van de hulp- en de dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden aangepast naar de coördinatie van de hulp- en de dienstverlening aan personen in detentie. Ook hier wordt een kruisverwijzing toegevoegd naar het specifieke artikel voor de hulp- en dienstverlening aan personen in detentie in de BWHI.

In punt 6° wordt de coördinatie van de Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld vervangen door het beleid met betrekking tot de aanpak van grensoverschrijdend gedrag en intrafamiliaal en gendergerelateerd geweld.

Er worden een punt 7° tot en met 9° toegevoegd aan de bevoegdheden van het beleidsveld Justitie en Handhaving.

In punt 7° wordt het beleid met betrekking tot de ondersteuning van slachtoffers, met uitzondering van slachtofferhulp en slachtofferbejegeningsslachtofferbeleid toegevoegd.

In punt 8° wordt het beleid met betrekking tot de justitiële bemiddeling toegevoegd.

In punt 9° wordt ten slotte het beleid met betrekking tot jeugddelinquentie toegevoegd. Deze wijziging is in navolging van de overdracht van de gemeenschapsinstellingen, met inbegrip van het Vlaams detentiecentrum, de begeleiding in het kader van elektronische monitoring en de subsidiëring van de diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling naar het Agentschap Justitie en Handhaving. Ten slotte wordt het Agentschap Justitie en Handhaving ook bevoegd voor de beleidscel die instaat voor jeugddelinquentie. Deze beleidscel wordt ook overgedragen van het Agentschap Opgroeien naar het Agentschap Justitie en Handhaving. De bevoegdheden voor de sociale dienst en de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die erkend zijn voor delictgerichte contextbegeleiding blijven behouden bij het beleidsveld Opgroeien.

Artikel 2 wijzigt de bevoegdheden van het beleidsveld Opgroeien in artikel 8, §1, van het organisatiebesluit van de Vlaamse administratie. Deze wijziging is eveneens in navolging van de overdracht van de gemeenschapsinstellingen, met inbegrip van het Vlaams detentiecentrum, de begeleiding in het kader van elektronische monitoring en de subsidiëring van de diensten voor Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling naar het Agentschap Justitie en Handhaving. De bevoegdheden voor de sociale dienst en de erkenning en subsidiëring van voorzieningen die erkend zijn voor delictgerichte contextbegeleiding blijven behouden bij het Agentschap Opgroeien. Verder behoort de bevoegdheid voor het beleid met betrekking tot jeugdhulp ook tot het beleidsveld Opgroeien.

Artikel 3 bevat de datum van inwerkingtreding, namelijk 1 januari 2026.

Artikel 4 bevat de uitvoeringsbepaling en behoeft geen nadere toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering is budgetneutraal. De over te hevelen middelen werden afzonderlijk geregeld in het kader van de begrotingsopmaak 2026.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 november 2025.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 21 november 2025

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

Bij de overdracht van de gemeenschapsinstellingen zal er wel personeel worden overgedragen, maar dit zal via een afzonderlijk besluit van de Vlaamse Regering geregeld worden, dat afzonderlijk aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering, zal het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering in extenso gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, wat betreft de aanpassing van de bevoegdheden van het beleidsveld Justitie en Handhaving en van het beleidsveld Opgroeien;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 9 november 2025;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, van 21 november 2025.